

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «КОНСТРУЮВАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ МАШИНОБУДУВАННЯ»

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності здобувачами вищої освіти якістю освітнього процесу ТДАТУ з метою вдосконалення якості вищої освіти. Анкетування проведено в 1 семестрі 2019-2020 навч. року.

Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Конструювання та технології машинобудування».

Всього опитано за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **35 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»), контингент яких представлено на рисунку 1. Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

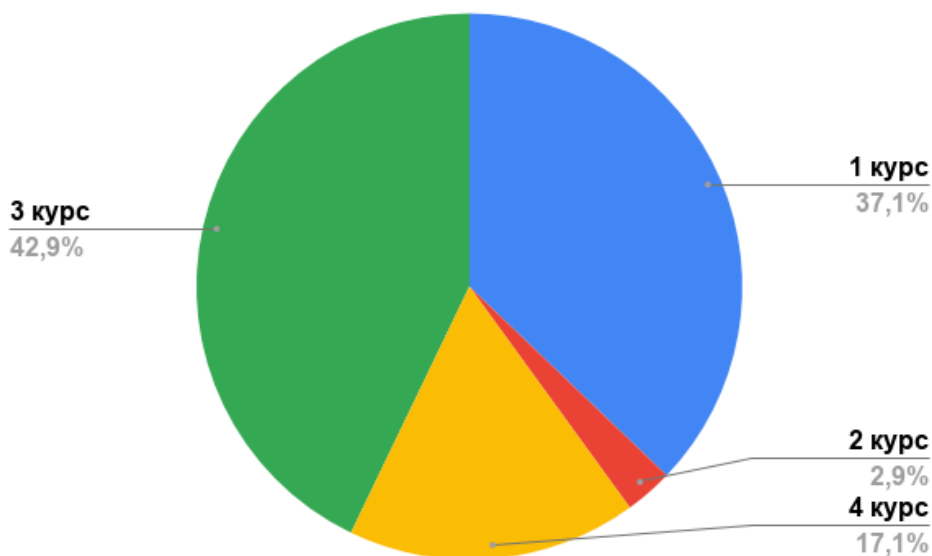

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання якості ОПП «Конструювання та технології машинобудування» здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	37,1	62,9	0	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	57,1	34,3	5,7	2,9	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	34,3	60,0	5,7	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	68,6	25,7	5,7	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	48,6	45,7	5,7	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	62,9	34,3	2,9	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	48,6	40,0	8,6	2,9	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	57,1	37,1	5,7	0	0
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	48,6	45,7	2,9	0	2,9
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	48,6	48,6	0	2,9	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	54,3	34,3	11,4	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	57,1	40,0	2,9	0	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	54,3	42,9	2,9	0	0
14	Якість методичних матеріалів дисциплін на НПП ТДАТУ	54,3	42,9	2,9	0	0
15	Допоміжний персонал деканату, кафедр та бібліотеки кваліфіковано та доброзичливо сприяє моєму навчанню	48,6	45,7	5,7	0	0

Відповідно до результатів анкетування, оцінка організації освітнього процесу за ОПП «Конструювання та технології машинобудування» за всіма критеріями є досить високою. Найвищі оцінки (максимальна сума відсотків за балами «5» і «4») здобувачі

вищої освіти поставили за критеріями: «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «прозорість та чесність оцінювання знань», «доступність графіків освітнього процесу та розкладів», «доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію» та «якість методичних матеріалів дисциплін на НПП ТДАТУ».

Найнижче (максимальна сума відсотків за балами «1» і «2») здобувачі вищої освіти оцінили: «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «використання викладачами сучасних педагогічних методів», «обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти», «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності».

Загальну оцінку якості освітнього процесу за ОПП «Конструювання та технології машинобудування» здобувачами вищої освіти різних курсів представлено в таблиці 2. Найвищі бали поставили здобувачі СВО «Бакалавр» 2 курсу (93,3 % опитаних оцінили на 5 балів та 6,7% на 4 бали – тільки один респондент) та 3 курсу (45,8% опитаних оцінили на 5 балів та 50,7% на 4 бали). 3,3 % опитаних здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» 4 курсу оцінили якість освітніх послуг на незадовільному рівні.

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Конструювання та технології машинобудування» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач вищої освіти	Бали				
		5	4	3	2	1
1	1 курс	54,9	38,5	6,2	0,5	0,0
2	2 курс	93,3	6,7	0,0	0,0	0,0
3	3 курс	45,8	50,7	3,6	0,0	0,0
4	4 курс	54,4	37,8	4,4	2,2	1,1

Інші пропозиції щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ, які запропонували здобувачі вищої освіти при опитуванні:

- більше практичних заходів та занять;
- збільшити частку дуального навчання.

Якість викладання дисциплін здобувачами вищої освіти спеціальності «Галузеве машинобудування» було запропоновано оцінити за 25 критеріями.

Аналіз **837 анкет** (таблиця 3) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **85,9%**. Найвищими балами в I розділі «Методичний рівень знань» оцінено «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «володіє високою культурою мовлення» та «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «проявляє професійну ерудицію» та «організованість самостійної роботи»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «доброзичливість і тактовність, толерантність», «охайність, зовнішній вигляд» та «доброчесність».

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти (у відсотках)

Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)	71,0	20,3	6,3	1,5	0,9
Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	73,0	20,0	4,9	1,4	0,7
Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	72,2	20,9	5,4	1,3	0,2
Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	69,5	20,5	7,3	1,2	1,4
Слідкує за реакцією аудиторії	70,8	20,0	6,2	1,6	1,4
Ставить питання і мотивує до дискусії	69,1	21,5	6,7	1,9	0,8
Володіє високою культурою мовлення	74,4	18,8	5,7	0,7	0,4
Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	70,6	22,3	5,4	1,1	0,6
Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	69,7	19,8	6,9	2,3	1,3
Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	71,4	20,8	6,0	1,0	0,8
Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НІП	72,2	20,2	5,7	1,4	0,5
Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	67,7	20,5	8,4	1,9	1,4
Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	71,3	18,0	7,2	2,7	0,7
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)	72,4	19,7	6,0	1,4	0,5
Проявляє професійну ерудицію	74,2	19,4	5,1	1,0	0,4
Знайомить з останніми досягненнями науки	68,2	21,4	7,5	1,7	1,2
Наводить науково-обґрунтовані аргументи	74,0	18,2	6,1	1,3	0,5
Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	71,4	20,3	6,1	1,9	0,2
Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	74,0	19,4	5,4	1,1	0,2
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти (середнє значення)	77,2	16,1	5,3	0,9	0,6
Доброзичливість і тактовність, толерантність	79,9	14,1	4,8	0,8	0,4
Пунктуальність, організованість	78,5	14,0	6,0	1,1	0,5
Вимогливість, наполегливість	73,0	18,8	5,9	1,2	1,2
Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	74,6	17,7	6,1	0,7	1,0
Зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок	75,5	17,9	5,1	0,7	0,7
Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	76,3	16,8	5,3	1,0	0,6
Охайність, зовнішній вигляд	79,0	15,7	4,3	0,7	0,4
Доброчесність	80,5	13,7	4,8	0,6	0,4
Середній показник відвідуваності занять	85,9				

Найнижчі бали в **I розділі** отримано за «проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни», «використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)»; в **II розділі** – «знайомить з останніми досягненнями науки», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в **III розділі** – «вимогливість, наполегливість», «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти», «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Висновки

1. За результатами опитування здобувачів вищої освіти ОПП «КОНСТРУЮВАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ МАШИНОБУДУВАННЯ» визначено досить високі показники організації освітнього процесу. Позитивні результати в забезпеченні якості освітньої діяльності були отримані за такими критеріями: «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «прозорість та чесність оцінювання знань», «доступність графіків освітнього процесу та розкладів», «доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію» та «якість методичних матеріалів дисциплін на НПП ТДАТУ». Слід відмітити, що серед студентів 1-4 курсів, найбільш задоволені організацією освітнього процесу (100%) за освітньою програмою студенти 2-го курсу, які оцінили якість ОПП на 5 і 4 бали (за 5-ти бальною шкалою).

Вибіркова незадоволеність здобувачів вищої освіти (максимальна сума відсотків за балами «1» і «2») виявлена за такими критеріями: «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «використання викладачами сучасних педагогічних методів», «обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти», «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності».

Взагалі 95% всіх опитаних студентів різних курсів оцінили якість освітнього процесу за ОПП «Конструювання та технології машинобудування» на 5 і 4 бали (за 5-ти бальною шкалою). Це свідчить про те, що організація освітнього процесу знаходиться на достатньо високому рівні, але рекомендується звернути увагу викладачів на наступне: більш детально розкривати мету й завдання дисциплін та пояснювати кінцевий результат вивчення дисципліни; впроваджувати в освітній процес сучасні педагогічні методи; для обґрунтованого навантаження на здобувача вищої освіти залучити представників студентського самоврядування до обговорення навчальних планів з метою вирішення питання щодо обґрунтування навантаження на здобувача. Для цього необхідно відвідування викладачами семінарів Вищої школи педагогічної майстерності задля розширення можливостей використання викладачами сучасних педагогічних методів.

На випусковій кафедрі організувати науково-практичні конференції магістрантів та студентів із залученням фахівців-виробничників, при цьому тематики виступів узгоджувати з питаннями реального виробництва, тематикою курсового та дипломного проектування.

Гаранту освітньої програми звернути увагу на пропозиції здобувачів вищої освіти під час опитування: збільшити кількість практичних заходів та занять, а також збільшити частку дуального навчання.

2. Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **85,9%**, серед них 92,2% оцінили якість викладання на 5 і 4 бали (за 5-ти бальною шкалою).

В окремих випадках низькі оцінки (1 і 2 бали, за 5-ти бальною шкалою) зазначені респондентами за такими показниками: «слідкує за реакцією аудиторії», «ставить питання і мотивує до дискусії», «проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни», «використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)»; «знайомить з останніми досягненнями науки».

З метою покращення якості викладання дисциплін пропонуємо:

- спрямувати роботу науково-педагогічних працівників на оптимізацію освітнього процесу з урахуванням сучасних технічних розробок відповідно до профілю дисципліни та підвищення педагогічної майстерності з метою зацікавленості аудиторії до сприйняття матеріалу дисциплін;

- постійно проводити роботу над посиленням практичної складової підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр шляхом проходження стажувань на підприємствах, установах, організаціях, участі у грантових програмах, міжнародних проектах;

- для підвищення інтересу до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ та останніх наукових досліджень ввести до робочих програм деяких навчальних дисциплін завдання з аналізу літературних джерел, щодо розширення знань майбутніх фахівців з метою подальшого розроблення та впровадження новітніх конструкцій, а також оформлення документів на інтелектуальну власність.

Декан механіко-технологічного факультету,
д.т.н., професор

Кюрчев С.В.

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Скляр Р.В.